

תלמודו בידו

דף כה עמוד ב

- א] למה לא נתפרשו שמות שבעים הזקנים שבזמן משה ?
- ב] האם אמירת "מקודש" על ידי בית דין מעכבת את קידוש החודש ?
- ג] כיצד בית דין נוהגים כשרק הם ראו את הלבנה החדשה ?
- ד] האם יחיד מומחה יכול לקדש את החודש לבדו ?
- ה] האם עד הרואה נעשה דיין בדיני נפשות ?

- א] שאם יאמר אדם על בית דין שבימיו, שאינו חייב לשמוע בקולם כיון שאינם כמשה ואהרן. השב לו, הרי הם כזקנים שאינך יודע מי היו.
- ב] אמירת "מקודש" מעכבת. לא הספיקו לומר עד חשיכה, הרי החודש מעובר מאליו. ואפילו כל ישראל ראו את הלבנה החדשה, והתפרסם הדבר. ואפילו סיימו לחקור את העדים מבעוד יום, אין מקדשים את החודש בלילה. שנאמר "חק לישראל הוא משפט", ללמד שחוק זה של קידוש החודש דינו כמשפט, ואין משפט אלא ביום.
- ג] ראיה ביום: מקדשים על פי ראייתם בלא עדות, שאין שמיעה גדולה מראייה. והרי בעדות החודש לא נאמר עדות, אלא "כזה ראה וקדש".
ראיה בלילה: למחרת יעמדו שנים מהם ויעידו בפני שאר הדיינים. שבקידוש החודש עד הרואה נעשה דיין [אך עד המעיד אינו נעשה דיין].
- ד] אינו יכול. שאין לך מומחה יותר ממשה, ולא קידש החודש עד שהצטרף אליו אהרן.
- ה] ר' טרפון: עד הרואה נעשה דיין, אך עד המעיד אינו נעשה דיין.
לכן אם ראו הסנהדרין אדם שהרג נפש, יעידו שנים מהם בפני השאר.
ר' עקיבא: אפילו עד הרואה אינו נעשה דיין. שנאמר "והצילו העדה", וכיון שראוהו שרצח אינם יכולים להפך בזכותו.